

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.02.1963, sp. zn. 4 Tz 45/62, ECLI:CZ:NS:1963:4.TZ.45.1962.1

Číslo: 35/1963

Právní věta:

Za mimořádné poměry pachatele podle ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. o mimořádném snížení trestu odnětí svobody je možno považovat například to, že trpí vážnou chorobou, nebo je živitelem mnohačlenné rodiny, která je závislá na výdělku obžalovaného apod., nelze za ně však pokládat jeho dobrou pověst ani okolnost, že vedl řádný život pracujícího člověka a nebyl dosud soudně trestán.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.02.1963

Spisová značka: 4 Tz 45/62

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Obecné ohrožení, Řádný život pracujícího člověka, Ukládání trestu, Zákaz činnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 40

§ 180 141/1961 Sb. § 272

§ 49

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Mostě byl obžalovaný uznán vinným trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. a), b), c), ods. 4 tr. zák. a odsouzen podle § 180 odst. 4 tr. zák. za použití § 40 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na jeden rok nepodmíněně a podle § 49 odst. 1 tr. zák. k zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvou roků.

Podle skutkového zjištění soudu se obžalovaný uvedeného trestného činu dopustil tím, že dne 26. června 1962 ve 14,45 hod. v Mostě jako řidič autojeřábu řídil toto vozidlo tak rychle a neopatrně, aniž se přesvědčil, zda má v pořádku nožní brzdu a přesto, že věděl o neúčinnosti ruční brzdy, vjel velikou rychlostí do křižovatky Smetanovy sady a Koněvova ul. Nezvládl řízení vozidla, až se dostal na chodník, kde smrtelně zranil dvě osoby a další tři osoby zranil lehce, přičemž vydal v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví další osoby ohroženým místem v tu dobu procházejícím a nárazem do výlohy státního obchodu rozbitím výkladních skříní obchodu a poškozením zboží způsobil škodu ve výši asi 24 233,30 Kčs a na autojeřábu n. p. ČSAD v Mostě škodu asi 300,- Kčs.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem za podmínek uvedených v ustanovení § 272 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu a podle § 180 odst. 4 tr. zák. uložil obžalovanému trest 3 (tři) roky odnětí svobody. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. u obžalovaného vyslovil zákaz řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 3 (tři) let.

Z odůvodnění:

Skutková zjištění soudu jsou správná, neboť jsou v souladu s výsledky provedeného dokazování i částečným doznáním obžalovaného. Provedeným dokazováním bylo zejména bezpečně zjištěno, že obžalovaný svým jednáním porušil v několika směrech důležité povinnosti, vyplývající z jeho povolání řidiče a že tragické následky jeho trestného jednání byly zvláště těžké. Právní posouzení zjištěného činu je rovněž správné, tedy odpovídající zákonu.

Okresní soud však pochybil při ukládání trestu obžalovanému, když mu uložil trest odnětí svobody, který je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost i poměrům pachatele a je ve zřejmém rozporu s účelem trestu, a to především tím, že uložil trest za použití mimořádného zmírňovacího ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. Podle tohoto ustanovení, má-li soud vzhledem k výjimečným okolnostem případu nebo vzhledem k mimořádným poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze účelu trestu docílit i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby zákonem stanovené.

Okresní soud při ukládání trestu výjimečné okolnosti případu správně nezhodnotil. Zjištěné okolnosti případu totiž vesměs svědčí v neprospěch obžalovaného. Zavínil smrt dvěma občanům, způsobil těžké zranění další osobě, vážně ohrozil zdraví a životy dalších osob a způsobil na majetku v soc. vlastnictví značnou škodu. Mimořádné poměry pachatele pak okresní soud podle odůvodnění rozsudku spatřoval v tom, že obžalovaný dosud nebyl trestán, že má dobrou pověst velmi dobrou pracovní morálku. Okresní soud však přehlédl, že dosavadní zachovalost, dobrá pověst a dobrá pracovní morálka obžalovaného nestačí k použití mimořádného zmírňovacího ustanovení, neboť tyto vlastnosti obžalovaného jsou vlastnostmi převážné části pracujících občanů.

Za mimořádné poměry pachatele je možno považovat například to, že buď trpí vážnou chorobou nebo je živitelem mnohačlenné rodiny, která je závislá na výdělku obžalovaného apod. Takové a ani jím podobné okolnosti u obžalovaného zjistit nelze. Naopak soud přehlédl, že součástí pracovních povinností obžalovaného byla i údržba vozidla. Z vykonaných důkazů je prokázáno, že v tomto směru, přestože byl obžalovanému poskytován placený čas na provádění údržby vozidla, tuto údržbu řádně neprováděl, čemuž nasvědčuje stav brzd na vozidle, který byl jednou z příčin souzeného případu. Proto u obžalovaného nelze zjistit takové okolnosti, které by podstatně snižovaly stupeň nebezpečnosti trestného činu ani nelze označit jeho poměry jako mimořádné. Nejsou tedy u obžalovaného dány podmínky k použití ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. Jestliže tedy okresní soud přesto uložil obžalovanému trest pod dolní hranici trestní sazby, která podle § 180 odst. 4 tr. zák. činí 3 roky, porušil tím zákon v ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák.

Protože generální prokurátor ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. navrhl nápravu vadného rozhodnutí soudu, Nejvyšší soud vyslovil zmíněné porušení zákona a nezákonný výrok napadeného rozsudku o trestu zrušil.

Stupeň nebezpečnosti činu obžalovaného pro společnost je značný, jak to vyplývá ze samotné povahy právní kvalifikace tohoto činu. Na tento čin v ustanovení § 180 odst. 4 tr. zák. je stanoven trest odnětí svobody na 3 až 10 let. Obžalovaný za smrt dvou občanů, těžkou újmu na zdraví další občanky a za způsobení značné škody na majetku v socialistickém vlastnictví nese plnou zodpovědnost, tedy míra jeho zavinění není ničím snížena. Přesto ale nebylo nutno obžalovanému uložit trest odnětí

svobody vyšší, než činí dolní hranice trestní sazby, neboť na straně druhé nelze přehlédnout význam polehčujících okolností, že obžalovaný dosud žil řádným životem pracujícího člověka a spáchaného trestného činu upřímně litoval. Obžalovanému však bylo třeba uložit i trest zákazu řízení motorových vozidel na přiměřenou dobu, neboť činu se dopustil právě hrubým porušením dopravních předpisů. Podle přesvědčení Nejvyššího soudu tyto tresty, které jsou už ze zákona nepodmíněné, postačí k převýchově obžalovaného a budou také dostatečně výchovně působit na ostatní neukázněné řidiče.